

تاریخ شهرهای شمال فارس
در دوران اسلامی

(ایزوخواست، سورستان، آباده، اقلید، سورمق و ابرکوه)

نویسنده:

مهدی رفعتی پناه مهرآبادی

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

رفعتی‌پناه، مهدی، ۱۳۶۲ -

تاریخ شهرهای شمال فارس در دوران اسلامی

(ایزدخواست، شورجستان، آباد، اقلید، سورمق و ابرکوه)/

نویسنده مهدی رفعتی‌پناه مهرآبادی.

شیراز: تخت جمشید: قشقایی، ۱۳۹۰.

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

۱۲۰ ص.: نقشه.

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۵۴۵۷-۵۲-۰: ریال: ۲۵۰۰۰:

وضعیت فهرست نویسی

فیا:

یادداشت

کتابنامه.

موضوع

فارس -- تاریخ

رده بندی کنگره

DSR/۲۰۴۳/الف/۴۵۷ ۱۳۹۰:

رده بندی دیویی

۹۵۵/۶۳:

شماره کتابشناسی ملی

۲۳۶۱۸۸۲:

تاریخ شهرهای شمال فارس در دوران اسلامی

نویسنده مهدی رفعتی‌پناه مهرآبادی

ناشر: تخت جمشید shiraznashir.blogspot.com

ناشر همکار: قشقایی t_jamshid@yahoo.com

صفحه‌آرا: مریم رعیتی / طراح جلد: سعید شریعتی

نوبت چاپ: اول / سال چاپ: ۱۳۹۰ / شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

چاپ و صحافی: فخر ایران / لیتوگرافی: پردیس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۵۷-۵۲-۰

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ است.

مرکز نشر: شیراز، خیابان پیروزی، انتشارات تخت جمشید

تلفن: ۰۷۱۱-۲۲۴۵۹۰۱

فهرست

۷	مقدمه
۹	فصل اول
۹	نگاهی به راه زمستانی و تأثیرات آن
۲۰	ایزدخواست
۳۵	شورجستان
۴۰	آبادیه
۵۹	اقلید
۷۱	سورمق
۹۰	منابع فصل اول
۹۶	فصل دوم
۹۶	ابرکوه
۱۲۰	منابع فصل دوم

مقدمه

پژوهش در جغرافیای تاریخی و تاریخ شهرها نیازمند مطالعه‌ی کتب مختلف تاریخی و جغرافیای است؛ به این معنی که اگر در تعریف جغرافیای تاریخی گفته شود: «جغرافیای تاریخی عبارت است از مطالعه تحولات شهرها در طول تاریخ و دگرگونی آن‌ها به واسطه تحولات تاریخی»، آن گاه می‌توان به گستردگی این دست از مطالعات پی برد؛ چرا که در این گونه مطالعات نه تنها باید به مطالعه‌ی کتب مختلف تاریخی در دوران‌های مختلف پرداخت، بلکه ناگزیر باید به کتاب‌های جغرافیایی و به‌خصوص کتاب‌های جغرافیای توصیفی دوران اسلامی پرداخته شود. به عبارتی در جغرافیای تاریخی است که تاریخ و جغرافیا پیوند ناگسستنی برقرار می‌کنند و در حقیقت جغرافیای تاریخی، نقطه‌ی اتصال تاریخ و جغرافیا است.

گذشته از آنچه ذکر شد، هر فردی ماهیت خود را در ارتباط با شهر و زادگاه خود می‌بیند و آگاهی از این ماهیت همیشه یکی از جالب‌ترین و مهم‌ترین بخش‌های پیوندهای محلی است. معرفت و شناخت از تاریخ موطنی که هر روزه بر روی خاک آن قدم می‌گذارد، یاد آور گذشتگانی است که روزگاری مانند خود او بر این خاک قدم می‌گذاشتند و خوب یا بد عمر می‌گذراندند. زمزمه‌ها و فریاد گذشتگان در گوش تاریخ شهرشان همیشه پا بر جا خواهد بود به شرط آن که این گذشته از لایه‌لای کتاب‌های گوناگون سر بر آورد و خود را نمایان سازد و این کار میسر نیست مگر با پژوهش پیرامون تاریخ و گذشته شهر.

همین مسأله عامل اساسی بود که نگارنده را واداشت تا به تدوین تاریخ شهرهای شمال فارس بپردازد. اما با قدم نهادن در این راه سختی‌ها و کاستی‌های تحقیق مشخص شد.

کمیود اطلاعات در این مورد مهم‌ترین مشکل و در حقیقت مانع اساسی در مشخص کردن توالی تاریخ شهرها بود. متأسفانه بیشتر منابع جز ذکری کوتاه از شهرهای مورد تحقیق چیزی در بر نداشتند و به جرأت می‌توان گفت که این پژوهش تقریباً اکثر داده‌های تاریخی منطقه را در بر دارد. در ابتدا طرح تحقیق بر این پایه قرار گرفته بود که منطقه مورد بحث را در یک کل قرار داده و با توجه به راه زمستانی به پیوند و تاثیر و تاثر متقابل شهرها و راه پرداخته شود. ولی کمیود اطلاعات باعث تغییر در طرح تحقیق شد. بنابر این ابتدا به جاده زمستانی و برخی از تأثیرات آن پرداخته شد و سپس شهرهای منطقه از شمال به جنوب بررسی شدند؛ لذا ابتدا ایزدخواست و سپس شورجستان، آباده، افلید و سورمق مورد بررسی قرار گرفت. همچنین تاریخ ابرکوه در قالب مقاله‌ای به صورت جداگانه آورده شده است. البته در این پژوهش از پرداختن به دوران باستان به خاطر عدم وجود منابع مکتوب و تحقیقات باستان‌شناسی پرهیز شده است.

نکته‌ی دیگری که ذکر آن ضروری می‌نماید، در مورد وجه تسمیه شهرهای مورد بحث است. در این کار وجه تسمیه‌هایی برای شهرها آورده شده است ولی متذکر می‌شویم که این وجه تسمیه‌ها قطعی نبوده و فقط نام شهرها تجزیه و تحلیل شده و دلیل قطعی در هیچ موردی وجود ندارد.

به هر حال این تلاش در حقیقت گامی کوچک جهت شناخت بخشی از ماهیت و هویت مناطق شمال فارس است و امید است که مورد قبول قرار گیرد.

با آرزوی توفیق الهی